

OECD *Multilingual Summaries*

Government at a Glance 2013

Summary in Dutch

Read the full book on: [10.1787/gov_glance-2013-en](https://doi.org/10.1787/gov_glance-2013-en)

Bestuur in een oogopslag (2013)

Samenvatting in het Nederlands

In het kielzog van de financiële en economische crisis voeren veel OESO-overheden structurele correctieplannen uit om de gezondheid van hun openbare kassen te herstellen. Het vertrouwen in de overheid is echter danig afgenomen, aangezien niet aan de steeds grotere verwachtingen van de burgers wordt voldaan, vanwege de beperkte overheidsmiddelen. Van 2007 tot 2012 is het vertrouwen in de nationale overheden afgenomen van gemiddeld 45% naar 40%, zodat het voor de nationale autoriteiten moeilijk is steun te verkrijgen voor de nodige hervormingen.

Er is een nieuwe aanpak nodig voor het openbare bestuur, willen de overheden voldoen aan de verwachtingen van de burgers, ondanks de beperkte middelen. Deze aanpak moet gebaseerd zijn op een nieuwe strategie, sterke instellingen, effectieve instrumenten en processen en duidelijke, meetbare resultaten. De indicatoren die in 'Bestuur in een oogopslag 2013' staan vermeld, geven aan in hoeverre OESO-landen vooruitgang hebben geboekt bij de ontwikkeling van die strategische aanpak.

Belangrijkste bevindingen

- **De openbare kas heeft het nog steeds moeilijk, ondanks de grote inzet om de financiële gezondheid te herstellen.** De OESO heeft ramingen geproduceerd voor de benodigde verbeteringen van de onderliggende primaire balansen om de bruto openbare schulden tegen 2030 terug te brengen tot 60% van het BNP. Gemiddeld moet het potentiële BNP in de OESO-landen met ca. 3% stijgen vergeleken met de fiscale positie in 2012. Verschillende OESO-landen kampen echter met een stijging van de publieke schuldenlast vergeleken met het BNP, waarbij de gemiddelde overheidsuitgaven in 2011 hoger waren dan de inkomsten. Dit kwam deels door de kosten van de stimulerende initiatieven en stilstaande inkomsten vanwege de crisis, deels door hogere uitgaven vanwege de vergrijzing.
- **Landen hebben nieuwe budgetteringsprocessen toegepast en nieuwe overheidsinstellingen ontwikkeld.** De wijzigingen van het wereldwijde economische bestuursraamwerk die nodig waren, omdat de bestaande mechanismen voor handhaving van de fiscale discipline ineffectief bleken, zorgen ervoor dat de landen de huidige instrumenten verfijnen en nieuwe strategieën toepassen. 97% van de OESO-landen heeft momenteel bijvoorbeeld fiscale regels ingesteld en het gemiddelde aantal regels per land is toegenomen. Van 2009 tot 2013 hebben acht landen onafhankelijke fiscale instellingen opgericht voor fiscale discipline, verspreiding van economische informatie en toewijzing van de hulpmiddelen waar ze de grootste impact zullen hebben.
- **Tewerkstelling door de overheid is op de lange termijn stabiel.** De algemene tewerkstelling door de overheid is van 2001 tot 2011 relatief ongewijzigd gebleven op net iets minder dan 16% an de totale arbeidsbezetting. Dit cijfer is relatief klein, vergeleken met de gemiddelde overheidsuitgaven, die in 2011 45,4% van het BNP vertegenwoordigden, wat duidelijk maakt hoe belangrijk outsourcing is. Ondanks het feit dat verschillende OESO-landen een wervingsstop en een reductie van het ambtenarenbestand hebben aangekondigd als onderdeel van de fiscale consolidatieplannen, zijn grote reducties op de lange termijn moeilijk te handhaven, omdat de burgers steeds meer van de overheid verlangen.
- **Meer mechanismen om sekseverschillen in de publieke sector te elimineren.** Overheden gebruiken verschillende mechanismen om gelijke kansen te bieden aan hun vrouwelijke en mannelijke medewerkers, zoals de toepassing van wervings- en promotietargets, evenals maatregelen gericht op een betere woon-werkbalans. Onderzoek wijst echter uit dat vrouwen ruim 50% van de administratieve functies bekleden (soms zelfs bijna 90%), maar veel minder senior functies bekleden. Maatregelen om deze verschillen weg te werken, omvatten 'gender responsive budgeting' (GRB), waarbij alle fasen van de budgettaire cyclus vanuit een sekseperspectief worden bekeken. Doel hiervan is om 'sekseblinde uitgaven' te voorkomen en de overheidsprogramma's effectiever te maken bij de identificatie van oneerlijke gevolgen van uitgavetoewijzingen voor de seksen. Feit is echter dat minder dan de helft van de OESO-landen van GRB gebruik maakt.
- **Meer strategische openbare inkoop.** Veel OESO-landen gebruiken innovatieve inkoopinstrumenten om van een schaalvoordeel te profiteren (94% gebruikt bijvoorbeeld raamwerkovereenkomsten), door hun inkoopfuncties te herstructureren, hun aankopen te consolideren en ICT op het inkoopproces toe te passen (97% gebruikt een nationaal e-inkoopstelsel voor inschrijvingen). Bovendien gebruiken veel OESO-landen het openbare inkoopbeleid niet alleen om een goede prijs/prestatieverhouding te verkrijgen, maar om andere beleidsdoelstellingen te realiseren, zoals innovatie, duurzame groei (73% stimuleert groene inkoop), het MKB (70% stimuleert het gebruik van het MKB) en concurrentieneutraliteit voor toegang tot de geboden economische kansen.
- **Bekendmaking van activa en privébelangen van beslissingnemers blijft een belangrijke manier om belangenconflicten te voorkomen.** Nagenoeg alle landen verplichten hun beslissingnemers hun activa en bronnen van inkomsten bekend te maken. Slechts enkele landen verplichten ook de bekendmaking van eerdere tewerkstellingen en schulden
- **Open Government Data (OGD) wordt steeds belangrijker als bestuursinstrument.** Meer dan de helft van de OESO-landen heeft een nationale strategie voor de levering van OGD aan de burgers; 16% hanteert aparte strategieën voor individuele ministeries en 28% hanteert zowel nationale strategieën, als strategieën op lager niveau. Slechts 4% van de landen hanteert geen OGD-strategieën. De belangrijkste OGD-prioriteiten zijn transparantie en openheid, volumestijging voor bedrijven in de privésector en de opzet van nieuwe bedrijven. Bovendien begrijpen de landen goed wat het potentieel van OGD is voor verbetering van de serviceverlening; de potentiële impact

op de betrokkenheid van burgers in openbare debatten en in het beslissingsproces blijkt echter geen topprioriteit te zijn.

- **Burgers hebben meer vertrouwen in de publieke diensten die ze gebruiken dan in het abstracte begrip van een nationale overheid.** Ondanks het afnemende vertrouwen in 'de overheid', zijn burgers tevreden over de diensten die door de overheden worden geleverd. Gemiddeld 72% van de burgers heeft bijvoorbeeld vertrouwen in de lokale politie. Nagenoeg hetzelfde percentage is tevreden over de beschikbaarheid van goede gezondheidszorg en 66% is tevreden over het onderwijssysteem en de scholen in de stad of regio. Het gemiddelde tevredenheidsniveau blijft betrekkelijk consistent, zowel tijdens als onmiddellijk na de wereldwijde financiële en economische crisis.
- **Overheden in OESO-landen zetten zich steeds meer in voor de levering van goede publieke goederen en diensten aan een groot aantal burgers.** Veel landen introduceren prestatienormen voor de dienstverlening en passen mechanismen toe om de feedback van burgers te meten en in het proces te integreren. Voor het eerst vergelijkt 'Bestuur in een oogopslag' vier aspecten van de servicekwaliteit: betaalbaarheid, reactievermogen, betrouwbaarheid en tevredenheid van burgers. En dit niet alleen tussen de landen, maar ook door de belangrijke openbare diensten zoals onderwijs, gezondheid, justitie en belastingadministratie met elkaar te vergelijken.

© OECD

Deze samenvatting is geen officiële OESO-vertaling.

Reproductie van deze samenvatting is toegestaan, mits het OESO-copyright en de titel van de oorspronkelijke publicatie worden vermeld.

Meertalige samenvattingen zijn vertaalde uittreksels van OESO-publicaties die oorspronkelijk in het Engels en Frans zijn gepubliceerd.

Deze zijn gratis te verkrijgen via de Online Bookshop van de OESO www.oecd.org/bookshop

Neem voor meer informatie contact op met de eenheid OECD Rights and Translation, Public Affairs and Communications Directorate op, rights@oecd.org of per fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Bezoek onze website www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2013), *Government at a Glance 2013*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/gov_glance-2013-en